

Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i Trybunału Konstytucyjnego

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Co miesiąc sprawdzamy, jak Polacy postrzegają działalność Sejmu, Senatu i Prezydenta RP, a ostatnio również Trybunału Konstytucyjnego. W październiku¹ oceny działalności parlamentu pozostają w zasadzie niezmienione, nieco poprawiły się notowania głowy państwa, natomiast pogorszyły się – Trybunału Konstytucyjnego.

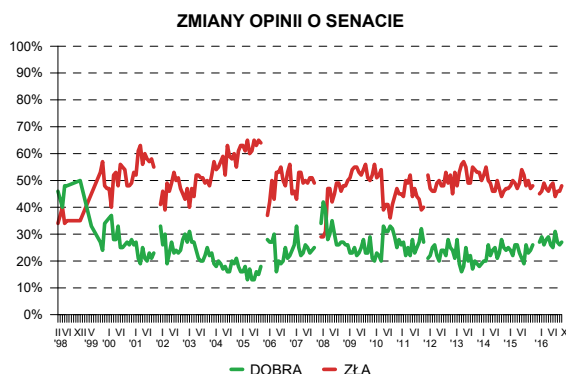
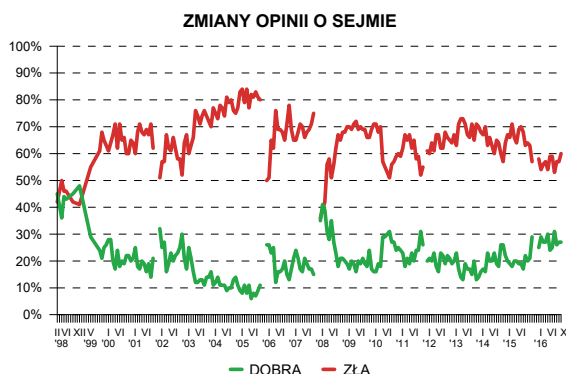
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Październikowe notowania parlamentu są zbliżone do wrześniowych. Funkcjonowanie Sejmu pozytywnie ocenia ponad jedna czwarta Polaków (27%) i tyle samo (27%) wyraża dobre opinie o Senacie. Niezadowoleni z działalności izby niższej stanowią większość badanych (60%, od września wzrost o 3 punkty procentowe), a izby wyższej – niemal połowę (48%).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany IX – X 2016
		2015			2016										
		X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
		w procentach													
Sejm	dobra	21	29	25	29	27	27	30	24	25	31	26	27	27	0
	zła	63	57	58	54	56	57	54	59	59	53	57	57	60	+3
	Trudno powiedzieć	16	14	17	17	17	16	16	17	16	16	17	16	13	-3
Senat	dobra	24	26	27	29	26	28	29	26	25	31	27	26	27	+1
	zła	47	48	45	46	49	47	46	48	49	44	46	46	48	+2
	Trudno powiedzieć	29	26	28	25	25	25	25	26	26	25	27	28	25	-3

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (317) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 8–19 października 2016 roku na liczącej 937 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Pozytywnymi opiniami o pracy posłów wyróżniają się badani mający wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne, mieszkańcy wsi, ankietowani z gospodarstw domowych o najniższych dochodach *per capita*, respondenci uczestniczący w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu, zwłaszcza zaś ci, którzy praktykują najczęściej, a ponadto deklarujący prawicowe poglądy polityczne. Oceny negatywne są relatywnie częste wśród mieszkańców największych aglomeracji, badanych najlepiej wykształconych, uzyskujących najwyższe dochody, niezadowolonych z własnej sytuacji materialnej, niebiorących udziału w praktykach religijnych lub praktykujących kilka razy w roku, identyfikujących się z lewicą lub centrum.

Spośród analizowanych elektoratów jedynie potencjalni wyborcy PiS na ogół dobrze oceniają pracę posłów. Pozostali wypowiadają się o niej z dezaprobatą w mniejszym (zwolennicy ruchu Kukiz'15) lub większym (elektoraty PO i Nowoczesnej) stopniu.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	63	24	13
Kukiz'15*	22	62	16
PO	12	85	3
Nowoczesna	3	94	3
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	23	55	22
Niezamierzający głosować	14	68	17

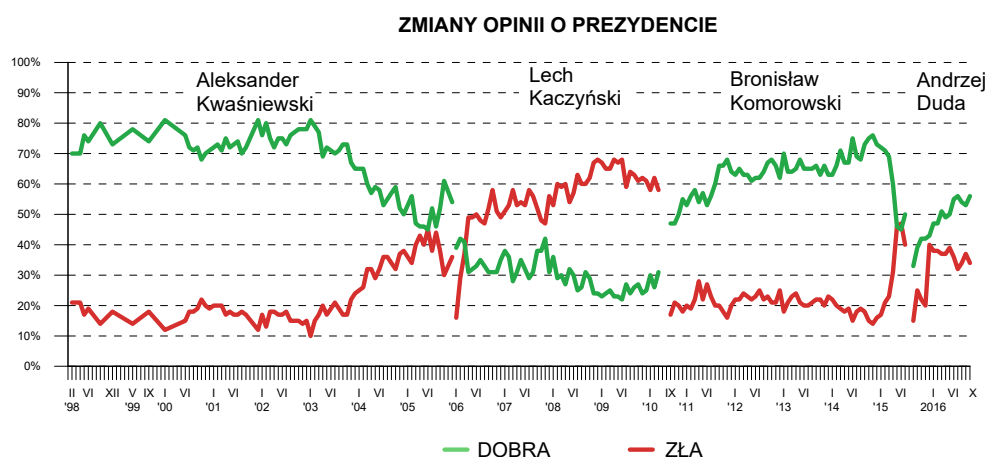
*Wyniki dotyczące tego elektoratu należy traktować ostrożnie ze względu na jego niewielką liczebność w próbie

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

W ostatnich pięciu miesiącach notowania głowy państwa pozostają względnie stabilne i, ogólnie rzecz biorąc, są lepsze niż we wcześniejszym okresie kadencji. W stosunku do września nawet nieco się poprawiły. Obecnie prezydenturę Andrzeja Dudy pozytywnie ocenia ponad połowa Polaków (56%, od ubiegłego miesiąca wzrost o 3 punkty procentowe), a negatywnie – jedna trzecia (34%, spadek o 3 punkty).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany IX – X 2016
	2015			2016										
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	w procentach													
Dobra	42	42	43	47	47	51	49	50	55	56	54	53	56	+3
Zła	22	20	40	38	38	37	37	39	36	32	34	37	34	-3
Trudno powiedzieć	36	38	17	15	15	12	14	11	9	12	12	10	10	0

Z uznaniem o prezydenturze Andrzeja Dudy częściej niż inni wypowiadają się mieszkańcy wsi i małych miast (do 20 tys. ludności), badani mający wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe, respondenci uzyskujący dochody *per capita* do 1399 zł, zaangażowani w praktyki religijne, zwłaszcza zaś uczestniczący w nich kilka razy w tygodniu, a także identyfikujący się z prawicą. Z kolei niezadowolenie z działalności prezydenta Andrzeja Dudy najczęściej wyrażają mieszkańcy największych aglomeracji, respondenci najlepiej wykształceni, badani z gospodarstw domowych o wysokich dochodach *per capita* (1400 zł i więcej), nieuczestniczący w praktykach religijnych lub praktykujący religijnie kilka razy w roku, deklarujący poglądy lewicowe lub centrowe.

Zadowoleni z działalności głowy państwa są niemal wszyscy zwolennicy PiS, a także większość potencjalnych wyborców ruchu Kukiz'15, natomiast w elektoratach PO oraz, zwłaszcza, Nowoczesnej dominują oceny negatywne.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	98	0	2
Kukiz'15*	59	31	11
PO	25	64	11
Nowoczesna	13	78	9
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	59	28	13
Niezamierzający głosować	50	37	14

*Wyniki dotyczące tego elektoratu należy traktować ostrożnie ze względu na jego niewielką liczebność w próbie

Nastawienie do obecnej prezydentury pokrywa się w znacznej mierze z preferencjami z II tury wyborów prezydenckich. Pozytywne oceny dominują wśród ówczesnych wyborców Andrzeja Dudy, natomiast większość elektoratu Bronisława Komorowskiego krytykuje działalność głowy państwa.

Tabela 5

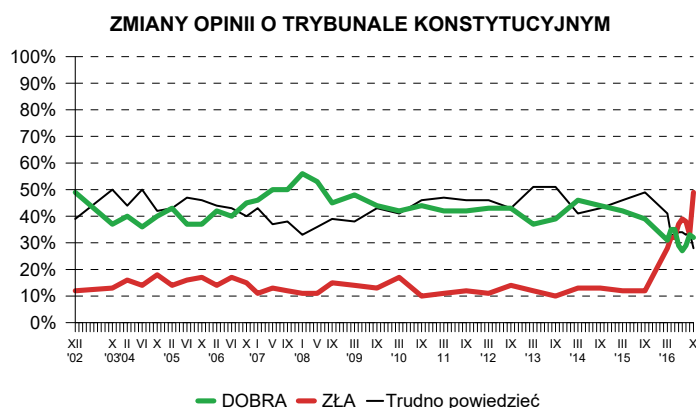
Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	87	7	6
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	16	76	7
Niegłosujący	54	31	15

OCENY DZIAŁALNOŚCI TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Od ubiegłego miesiąca pogorszyły się opinie o funkcjonowaniu Trybunału Konstytucyjnego. W konsekwencji negatywne oceny pracy tej instytucji (40%, od września wzrost o 7 punktów procentowych) przeważają obecnie nad pozytywnymi (32%)

Tabela 6

Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany IX – X 2016	
		2013		2014		2015		2016							
		IX	III	IX	III	IX	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX		X
		w procentach													
dobra	39	46	44	42	39	31	35	35	29	27	29	33	32	-1	
zła	10	13	13	12	12	28	32	32	37	39	38	33	40	+7	
Trudno powiedzieć	51	41	43	46	49	41	33	33	34	34	33	34	28	-6	

Pozytywnie o Trybunale Konstytucyjnym częściej niż inni wypowiadają się najmłodszy respondenci, mieszkańcy największych aglomeracji, badani uzyskujący najwyższe dochody *per capita*, a także ci, którzy identyfikują się z lewicą oraz deklarują poparcie dla Nowoczesnej lub PO. Negatywne opinie najczęściej wyrażają badani o poglądach prawicowych, najbardziej zaangażowani w praktyki religijne, najstarsi, a ponadto zwolennicy PiS oraz ruchu Pawła Kukiza.

Tabela 7

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nowoczesna	63	21	17
PO	51	30	19
PiS	21	62	17
Kukiz'15*	17	49	35
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	32	28	40
Niezamierzający głosować	27	41	32

*Wyniki dotyczące tego elektoratu należy traktować ostrożnie ze względu na jego niewielką liczebność w próbie

Wprawdzie oceny parlamentu pozostają w ostatnim czasie stosunkowo stabilne, jednak można zauważyć, że odsetek osób krytykujących funkcjonowanie Sejmu jest obecnie najwyższy w bieżącej kadencji. Niezadowoleni z jakości pracy posłów stanowią większość we wszystkich dużych elektoratach partyjnych, z wyjątkiem zwolenników partii rządzącej, którzy na ogół oceniają ją dobrze. Lepsze niż przed miesiącem, choć w dłuższej perspektywie dość stabilne, są notowania głowy państwa. Od czerwca tego roku ponad połowa Polaków wypowiada się pozytywnie o prezydenturze Andrzeja Dudy, a około jednej trzeciej – negatywnie. Po pewnej poprawie w ubiegłym miesiącu, w październiku obserwujemy pogorszenie ocen Trybunału Konstytucyjnego. W opiniach o jego funkcjonowaniu ponownie zaczęły przeważać głosy krytyki. Nastawienie do tej instytucji jest w znacznym stopniu zdeterminowane przez poglądy polityczne i preferencje partyjne. Można więc przypuszczać, że jej bieżące notowania w mniejszym stopniu bazują na faktycznej ocenie pracy sędziów, a zależą głównie od usytuowania po jednej ze stron sporu o Trybunał.

Opracował

Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		27	60	13	937
Płeć	Mężczyźni	29	62	8	441
	Kobiety	25	58	17	496
Wiek	18-24 lata	23	66	11	73
	25-34	27	63	10	182
	35-44	26	62	12	176
	45-54	29	53	18	141
	55-64	27	60	14	169
	65 lat i więcej	28	58	14	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	55	15	373
	Miasto do 19 999	28	59	13	127
	20 000 - 99 999	24	63	13	191
	100 000 - 499 999	27	62	11	149
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	17	73	10	97
	Podstawowe / gimnazjalne	32	50	18	186
	Zasadnicze zawodowe	28	59	14	229
	Średnie	27	60	13	287
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	21	70	9	235
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	20	71	9	105
	Średni personel, technicy	20	68	12	33
	Pracownicy adm.-biurowi	16	64	20	56
	Pracownicy usług	30	54	16	63
	Robotnicy wykwalifikowani	36	52	12	102
	Robotnicy niewykwalifik.	28	63	9	37
	Rolnicy	33	54	13	51
	Pracujący na własny rach.	20	69	11	46
	Bezrobotni	25	53	23	37
	Emeryci	27	59	13	218
	Renciści	27	59	14	58
	Uczniowie i studenci	26	65	9	41
	Gospodynie domowe i inni	30	56	14	91
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	27	57	16	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	62	16	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	65	10	242
	prywatnym gosp. rolnym	33	55	13	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	32	44	24	105
	Od 650 zł do 999 zł	27	61	12	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	30	58	12	175
	Od 1400 zł do 1999 zł	28	62	10	139
	2000 zł i więcej	23	70	7	146
Ocena własnych war. mater.	Źle	18	66	16	83
	Średnie	27	57	16	369
	Dobre	28	61	10	485
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	57	34	9	60
	Raz w tygodniu	32	53	15	440
	1-2 razy w miesiącu	23	64	13	146
	Kilka razy w roku	18	66	15	199
	W ogóle nie uczestniczy	3	94	3	77
Poglądy polityczne	Lewica	10	85	5	136
	Centrum	19	72	9	248
	Prawica	49	40	10	287
	Trudno powiedzieć	18	57	25	257

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		27	48	25	936
Płeć	Mężczyźni	27	52	20	441
	Kobiety	26	45	29	495
Wiek	18-24 lata	22	59	19	73
	25-34	23	52	25	181
	35-44	29	45	26	176
	45-54	27	45	28	141
	55-64	26	49	25	169
	65 lat i więcej	31	46	23	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	46	24	372
	Miasto do 19 999	25	47	27	127
	20 000 - 99 999	23	48	29	191
	100 000 - 499 999	28	50	22	149
	500 000 i więcej mieszk.	22	57	21	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	41	27	186
	Zasadnicze zawodowe	27	49	24	229
	Średnie	25	51	25	286
	Wyższe	26	50	24	235
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	43	31	105
	Średni personel, technicy	16	53	31	33
	Pracownicy adm.-biurowi	17	54	29	56
	Pracownicy usług	30	52	19	63
	Robotnicy wykwalifikowani	33	48	19	102
	Robotnicy niewykwalifik.	32	56	13	37
	Rolnicy	27	48	25	51
	Pracujący na własny rach.	23	60	17	46
	Bezrobotni	19	50	31	37
	Emeryci	29	49	23	218
	Renciści	31	36	32	58
	Uczniowie i studenci	24	55	21	41
	Gospodynie domowe i inni	27	40	32	90
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	44	30
spółce właścicieli prywatnych i państwa		28	48	24	83
sekt. pryw. poza rolnict.		27	54	19	242
prywatnym gosp. rolnym		27	49	24	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	29	38	33	105
	Od 650 zł do 999 zł	24	53	24	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	33	44	24	175
	Od 1400 zł do 1999 zł	30	48	22	139
	2000 zł i więcej	23	56	21	146
Ocena własnych war. mater.	Źle	20	55	25	83
	Średnie	25	45	30	368
	Dobre	30	49	21	485
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	60	23	17	60
	Raz w tygodniu	33	43	25	440
	1-2 razy w miesiącu	22	49	29	146
	Kilka razy w roku	14	61	25	199
	W ogóle nie uczestniczy	9	64	27	77
Poglądy polityczne	Lewica	17	65	18	136
	Centrum	21	58	21	248
	Prawica	48	32	20	287
	Trudno powiedzieć	15	47	38	256

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Andrzeja Dudy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		56	34	10	935
Płeć	Mężczyźni	58	35	6	440
	Kobiety	54	33	13	495
Wiek	18-24 lata	58	31	12	73
	25-34	55	35	10	180
	35-44	52	37	11	176
	45-54	57	32	12	141
	55-64	56	37	7	169
	65 lat i więcej	59	33	8	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	26	10	372
	Miasto do 19 999	63	29	9	127
	20 000 - 99 999	50	39	11	190
	100 000 - 499 999	55	39	6	149
	500 000 i więcej mieszk.	32	58	11	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	68	23	10	186
	Zasadnicze zawodowe	64	30	6	229
	Średnie	54	35	11	285
	Wyższe	42	47	11	235
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	47	46	7	105
	Średni personel, technicy	43	39	17	32
	Pracownicy adm.-biurowi	42	45	13	56
	Pracownicy usług	66	28	6	63
	Robotnicy wykwalifikowani	60	32	8	102
	Robotnicy niewykwalifik.	47	45	8	37
	Rolnicy	74	13	13	51
	Pracujący na własny rach.	43	50	7	46
	Bezrobotni	60	32	8	37
	Emeryci	59	34	7	218
	Renciści	59	29	12	58
	Uczniowie i studenci	44	41	15	41
	Gospodynie domowe i inni	65	20	14	90
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	33	11
spółce właścicieli prywatnych i państwa		49	36	15	83
sekt. pryw. poza rolnict.		49	45	6	240
prywatnym gosp. rolnym		73	15	12	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	67	15	18	105
	Od 650 zł do 999 zł	69	24	7	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	64	30	7	175
	Od 1400 zł do 1999 zł	52	42	5	138
	2000 zł i więcej	41	52	7	146
Ocena własnych war. mater.	Źle	58	33	9	83
	Średnie	59	32	9	367
	Dobre	54	36	10	485
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	80	9	11	60
	Raz w tygodniu	63	27	11	440
	1-2 razy w miesiącu	59	31	10	146
	Kilka razy w roku	46	46	9	198
	W ogóle nie uczestniczy	25	71	4	77
Poglądy polityczne	Lewica	29	65	6	136
	Centrum	44	45	11	248
	Prawica	80	16	4	287
	Trudno powiedzieć	56	28	16	255

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Trybunału Konstytucyjnego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		32	40	28	932
Płeć	Mężczyźni	34	43	24	439
	Kobiety	30	39	32	493
Wiek	18-24 lata	49	23	28	73
	25-34	27	37	35	180
	35-44	34	36	30	174
	45-54	33	43	24	141
	55-64	31	46	23	168
	65 lat i więcej	26	47	27	195
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	44	30	372
	Miasto do 19 999	33	32	35	127
	20 000 - 99 999	31	42	27	188
	100 000 - 499 999	39	37	24	148
	500 000 i więcej mieszk.	41	39	20	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	41	27	186
	Zasadnicze zawodowe	29	44	27	229
	Średnie	31	40	29	281
	Wyższe	35	37	28	235
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	39	25	105
	Średni personel, technicy	17	30	53	32
	Pracownicy adm.-biurowi	34	30	36	56
	Pracownicy usług	31	36	32	63
	Robotnicy wykwalifikowani	32	44	24	102
	Robotnicy niewykwalifik.	46	38	16	37
	Rolnicy	16	62	22	51
	Pracujący na własny rach.	41	39	20	44
	Bezrobotni	29	42	29	37
	Emeryci	31	44	25	217
	Renciści	29	44	26	58
	Uczniowie i studenci	41	31	28	41
	Gospodynie domowe i inni	28	34	38	90
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	32	36
spółce właścicieli prywatnych i państwa		33	38	29	83
sekt. pryw. poza rolnict.		35	41	24	238
prywatnym gosp. rolnym		16	63	21	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	27	38	34	105
	Od 650 zł do 999 zł	33	40	27	141
	Od 1000 zł do 1399 zł	29	45	26	173
	Od 1400 zł do 1999 zł	32	45	23	138
	2000 zł i więcej	40	37	23	145
Ocena własnych war. mater.	Źle	30	42	28	83
	Średnie	29	41	30	364
	Dobre	34	40	26	484
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	64	21	60
	Raz w tygodniu	31	40	29	439
	1-2 razy w miesiącu	29	40	31	146
	Kilka razy w roku	37	35	28	198
	W ogóle nie uczestniczy	36	41	24	76
Poglądy polityczne	Lewica	46	28	26	136
	Centrum	35	39	26	246
	Prawica	24	55	21	287
	Trudno powiedzieć	28	34	38	255